

پیش دبستانی تلویزیونی

گامی نوین در ارائه محتوای تربیت و یادگیری ویژه پیش دبستانی‌ها

حمیدرضا محمدبیگی

کارشناس مسئول آموزش پیش دبستانی و دوره اول ابتدایی اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

برنامه آموزشی و پرورشی رسمی این دوره تحصیلی است، به عنوان مبنایی مناسب برای طراحی روش‌ها و فعالیت‌های محتوایی قرار داده‌اند و بر اساس آن برای برطرف کردن نیازهای آموزشی نوآموزان می‌کوشند.

هدف‌های پیش دبستانی که در یازده حوزه تدوین و در سال‌های گذشته ابلاغ شده‌اند، نگاهی به نسبت جامع به فرایند رشد کودک دارند و در طراحی الگوی آموزشی رایج در کشور، بر اساس آن‌ها، به رشد ابعاد شخصیتی کودک و رفع نیازهای او و همچنین رشد مهارت‌های گوناگونی در حوزه‌های جسمی، حرکتی، عاطفی، ذهنی، دینی و اجتماعی توجه شده است.

از آنجا که فرض برنامه‌ریزان تعلیمی و تربیتی در سطح ملی بر این است که محتوای آموزشی غیرمتمرکز استان‌ها، بر اساس همین اهداف شکل می‌گیرد بر این اهداف می‌توان به عنوان نقطه مشترک برنامه‌های آموزش مدرسه‌ها تکیه کرد و با ارائه مدلی جدید از تولید محتوا، گام‌هایی در توسعه فرایندهای یادگیری برداشت. کاری که مدرسه تلویزیونی ایران در اجرای آن به نسبت موفق بوده و توانسته است در میان خانواده‌ها و مربیان و حتی نوآموزان جایگاه مناسبی برای خود باز کند و الگویی عملی برای دوران آموزش‌های مجازی و حتی آموزش‌های پساکرونایی ارائه دهد.

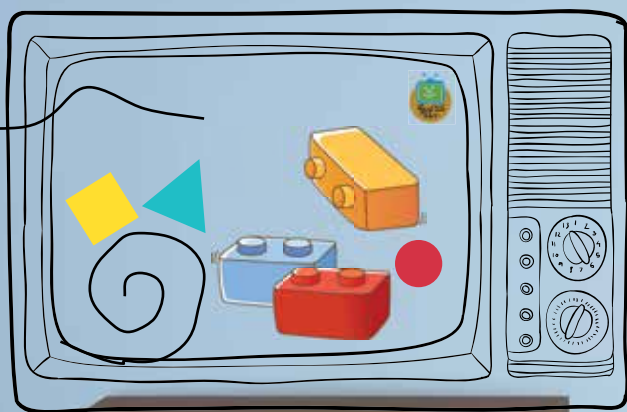
در این شیوه اجرایی، بر خلاف روش‌های مرسوم، در طراحی محتوا از تم و زمینه واحدی استفاده نشده و تدوین محتوا و فعالیت‌های آموزشی با آزادی

در شماره قبل به موضوع مدرسه تلویزیونی ایران و آموزش نوآموزان پیش دبستانی در این برنامه تلویزیونی پرداخته و ابعادی از آن بررسی شد. در این شماره نیز بعد دیگری از برنامه‌ریزی آموزش‌ها در این مدرسه مجازی نقد و بررسی می‌شود.

در برنامه‌ریزی‌های درسی و به‌ویژه اجرای آن‌ها، توجه به ارکان برنامه از جمله هدف‌های آموزشی، روش‌ها و محتواهای درسی، شیوه‌های ارزشیابی و فضای یادگیری ضروری است. بدون در نظر گرفتن آن‌ها ممکن است اجرای برنامه آموزشی به نتیجه مطلوبی نینجامد.

همچنین و با توجه به اینکه برنامه آموزشی دوره پیش دبستانی محتوایی غیرمتمرکز دارد، در طراحی و اجرای برنامه‌های مدرسه تلویزیونی، تکیه بر محتوایی که بتواند در سراسر کشور مورد استفاده قرار گیرد، محل تردید است. برای حل این مسئله ناچار باید به سایر ارکان و ابعاد برنامه درسی تکیه کرد تا برنامه‌های کاربردی و قابل استفاده برای کل کشور تولید شود؛ چرا که همسویی و حمایت برنامه آموزشی در سطح ملی، با محتوا و روش‌های آموزشی مدرسه‌های شهرها و روستاهای دور و نزدیک و ارائه الگو و مدل عملیاتی برای آن‌ها ضرورت دارد.

بنابراین، برنامه‌ریزان آموزشی مدرسه تلویزیونی ایران، هدف‌های آموزشی و حدود انتظارات و استانداردهای عملکردی ذیل اهداف را که نقطه مشترک

بسیاری از صاحبان خرد و اندیشه، کودک پیش‌دستانی در ایام آموزش‌های مجازی کنونی و به‌ویژه در ماه‌های اول آن، قادر به استفاده مستقل از برنامه‌ها نیست و حضور والدین و پشتیبانی آن‌ها از کودک و ایجاد انگیزه در او ضرورتی انکارناپذیر است.

از این‌رو، برنامه‌های مدرسه تلویزیونی ایران، با ارائه برنامه‌های متنوع و پویا و استفاده از فعالیت‌های جذابی چون قصه، بازی، نمایش خلاق، کاردستی و ارائه تکالیف مهارت محور تکمیلی برای انجام در منزل، و ایجاد امید و نشاط در نوآموزان و خانواده‌ها، نظر مسئولان نظام آموزشی را به خود جلب کرده و حتی واکنش مثبت نمایندگان مجلس را هم در پی داشته است. البته گفتنی است، هیچ برنامه زنده تلویزیونی، با زمان محدود و هر چند موفق، قادر نخواهد بود خلأ ناشی از تشکیل نشدن کلاس‌های حضوری را جبران کند. بنابراین، باید ضمن حفظ و تقویت مدرسه تلویزیونی، به جریانی اندیشید که در تکمیل برنامه‌های آموزشی تلویزیون، فاصله بین کیفیت مدرسه حضوری و مجازی را کاهش دهد و حداقل‌های موردنیاز را فراهم آورد. شاید در این میان طرح ملی پوشش سراسری و رایگان نوآموزان پیش‌دستانی و ارائه آموزش‌های مکمل در شبکه شاد بتواند ضمن تکمیل آموزه‌های ارائه‌شده در تلویزیون و هم‌راستایی با آن، از اثربخشی لازم برخوردار باشد.

عمل بیشتری صورت می‌گیرد. در نتیجه، رهایی از محدودیت‌های روش‌های مرسوم زمینه‌محور، راه را برای بروز خلاقیت‌ها و تولید فعالیت‌های متنوع و پویا باز می‌کند.

مربیان و پشتیبانان برنامه‌های آموزشی پیش‌دستانی مدرسه تلویزیونی ایران برای تدوین طرح آموزشی خود، اهداف را به مفاهیم و موضوعات ریزتری تقسیم کرده‌اند و با برقراری شبکه‌ای منسجم از مفاهیم، ارزش‌ها و توانایی‌ها، فعالیت‌های مرتبط و متناسب با نیازهای آموزشی نوآموزان را تولید می‌کنند. شاکله طرح آموزشی هر برنامه تلویزیونی بدین ترتیب شکل می‌گیرد. در این فرایند، خلاقیت و نوآوری نقشی پررنگ دارد و کلید موفقیت برنامه محسوب می‌شود.

ارائه برنامه‌های کاربردی و پویا همراه با توالی و تداوم آن، کاری بسیار پیچیده و فنی است و دقت نظر بسیاری می‌طلبد، چرا که محتوای هر موضوع در هر برنامه تلویزیونی، مستقل از برنامه‌های دیگر شکل می‌گیرد و تولید محتوا نیز روزانه انجام می‌شود. لذا توجه به تدوین و شکل‌گیری محتوا بر اساس الگوهای عملی استاندارد، موضوعی است که نمی‌توان نادیده گرفت. از محاسن دیگر برنامه آموزشی مدرسه تلویزیونی، گفت‌وگوی مربیان با اولیای نوآموزان و توجه و آموزش آن‌ها نسبت به اهداف برنامه و فعالیت‌هاست که از روال‌های ثابت هر برنامه به‌شمار می‌رود. چرا که به زعم